

VLASTA HLAVSOVÁ
ČTENÍ
K ŠÁLKU KÁVY

ČTENÍ
K ŠÁLKU KÁVY

Vlasta Hlavsová

PŘÍTELKYNĚ Z INTERNETU

Je mrazivý večer. Plíživě se stmívá, obloha rudne a zlehounka se barví do fialova.

Miluju tu chvíli. Všechno kolem utichne i vítr se ztiší a slunce náhle bez varování hupne za kopec. Nastala tma, jenom hvězdy září a měsíc se dobrotivě usmívá, jako by chápal mé duševní rozpoložení. Zvolna se procházím rozlehlým, ztichlým parkem, ve kterém doznívá dětský křik a štěkot psů. Sníh křupe pod nohama, svěží vzduch štípe do nosu a já se hlouběji chumlám do šály. Nechce se mi domů, kde mě svírá stesk a smutek. Číhá na mě ze všech koutů a zlomyslně čeká, až otevřu notebook.

Vítr zesílil a za krk se mi snáší studená sprška sněhu z větví stromů. Otřepu si ramena, čepici přitáhnou na uši a ruce vrážím hlouběji do kapes. Kruci! Zakleju nahlas a jenom já vím, že ten sníh za to nemůže. To ten mizerný pocit, který se mi vkradl do duše, usídlil se tam a ničí mě už od rána. Pocit, před kterým marně utíkám. Musím domů. Mám promáčené boty. Je mi zima. Je tma. Je pozdě. Co bylo, už nikdy nebude.

Přidávám do kroku, skoro běžím. Na prsou cítím píchání. Nemůžu se nadechnout. Kruci! Kruci! Křičím do ticha a teplé slzy mi solí oči. Tak a dost! Domlouvám sám sobě rozhodně. Zastavuju se, předkláním se a zhluboka dýchám. Těším se domů. Uvařím si čaj s rumem, pustím si film ze své sbírky a na ten krám se ani nepodívám! Předříkávám si nahlas, jako zlobivému děcku a kradmo se rozhlížím,

jestli mě někdo neposlouchá. Nikdo. Nikdo tu není. Jenom vítr se potměšile směje. Už ví své. Už toho vyslechl víc než dost. Ten, kdyby mohl vyprávět! Ví, že **tím krámem** myslím **notebook. Internet a facebook.** Červené světýlko zpráv na facebooku. Čert aby to spral! Uplivnu a vztekle nakopnu šišku na zemi. Čert, aby spral ten den, kdy jsem jí odpověděl na komentář v jedné diskuzi!

Zpočátku nevinný flirt se měnil ve zvláštní vztah. Závislost, přímo posedlost. Aspoň já to tak cítil a prožíval.

Napsala! Hřejivé teplo na srdci, v duši klid, pocit radosti a pohody. Pocit domova. Porozumění. Souznění. Splynutí duší. Spříznění. Laskavý humor. Příjemně strávené chvíle večera a někdy i dlouho do noci, když se mi nechtělo spát. To všechno a ještě mnohem víc slibovalo to červené světýlko. Sdílené názory rozšiřovaly obzory, odkrývaly znalosti a vědomosti, nutily ke studiu, zkoumání, ověřování dat a zjišťování dalších. Stejně koníčky pobavily, sdílená tajemství a bolístky potěšily a pohladily okoralou starou duši. Najednou můj staromládenecký byt nebyl tak prázdný a tichý. Pobrukoval jsem si známé melodie a nahlas se smál. Pookřál jsem a omládl. Probudila mě. Opět jsem začal žít. Více jsem o sebe pečoval a dbal na denní režim. Zdravě se stravoval. Cvičil. Běhal. Přítelkyně na facebooku. „Netová“ přítelkyně. Ta prostá dvě slova měla takovou moc! Spoutala mou duši, srdce, mysl i tělo, když znavené žadonilo o spánek, a přitom se mu nechtělo zvednout ze židle. Měla moc a kouzlo těšení a překvapení.

To všechno bylo a už není. Uběhl rok, jako ta voda v potoce, kolem kterého tak často chodím a žaluju do chladné vody. Nikdy se

nedozvím, jak vlastně vypadala, jaké bylo její skutečné jméno. Nechci to vědět. Zanechala ve mě kousíček tajemna a bolestnou vzpomínku, když odešla tam, odkud už žádná zpráva nepřiletí.

Po nekonečném, zpočátku mrzutém, rozpačitém a jak míjel čas, trýznivém čekání, jednoho dne opět zasvítilo to světýlko. Začal jsem mu říkat světýlko naděje. Byl Štědrý den. Jak krásný dárek! Tajil se mi dech a srdce bušilo, jako po běhu do kopce. Radostně jsem rozklikl zprávu. Nedočkavě jsem lepil oči na monitor a zaraženě zíral. Nechápal smysl vět. Zpočátku strohé oznámení se měnilo na cituplné poděkování a zmatené vysvětlování. Poznával jsem, že ne ONA, ale někdo jiný to psal a pochopil jsem, že se něco stalo. A to, co se stalo, je konečné.

Jediným kliknutím jsem zrušil celý svůj stávající svět. Vymazal jsem všechny zprávy, zrušil profil na facebooku a cítil, jak dosud nepoznaná bolest mi rozedírá nitro a hrozí, že rozhodí celou mou bytost na tisíce kousků. Kousků marných nadějí.

Je opět Štědrá noc. Svíčka na stole dohořívá. Celý zkrehlý neochotně vstávám a dívám se na svůj šedivý obraz v zrcadle. Potom nalévám dvě sklenice oblíbeného červeného vína a jdu k oknu. Vnímám tu krásu tklivé chvíle. Zvenku mráz kouzlí na okenní skla svá něžná tajemství a vločky sněhu se zádušně snášejí k zemi.

Pohlédnu k nebi, a marně se snažím zahlédnout mezi černými oblaky tu svou hvězdu, které připíjím. Není vidět ani jediná.

PŘEDTUCHA

Jdu noční ulicí a nevím, kde jsem. Snad někde daleko od domova.

Kde to jsem? A proč jsem tady?! Volám do tmy a nikdo neodpovídá. Zalykavá ozvěna mého roztřeseného hlasu mi nahání husí kůži. Je zima, sníh chrupe pod nohama a bledý měsíc na obloze se pochmurně dívá. Bloudím ulicemi mezi ztichlými domy až za vesnici, do polí a k lesu, potom zase zpátky kolem zahrad... Náhle poznávám povědomá místa, ano, to je přece kostel a tam stojí škola, za ní kopec, kde jsme sáňkovali a stavěli sněhuláky, když jsem byla dítě. Poznávám domy kolem a s hrůzou si uvědomuju, jak je to ještě daleko domů! Ano, kolem potoka dolů a na rozcestí, rovně a na mostku doleva... Jsem tak unavená a zmrzláááá! Bože, já už nemůžu. Já to nedojdu, umřu tady! Je mi hrozná zima a cítím strach. Musím jít. Hlavně se nezastavovat. Poznávám dům, kde bydlím, pomalu šlapu po schodech do třetího patra a cestou čtu na dveřích jména. Ano, to jméno přece znám. To je moje jméno. Zkřehlými prsty odemykám, nejde mi to, třesou se mi ruce a únavou zavírají víčka.

Vcházím do bytu a rozhlížím se kolem sebe. Dívám se na věci, jako by nebyly moje. Hrnečky na polici v kuchyni, obrázky na zdi... jdu do pokoje a dívám se na fotografie v rámečcích na stolku u postele, na komodě. Kdo je to na těch fotkách? Náhle si všimnu všude nalepené papíry a na nich červeným písmem napsáno jméno, adresa a nad tím ještě větším písmem – to je moje jméno! V případě potřeby volej dceru a syna a nějaká jména a telefonní čísla a dále, telefonní číslo

záchranné služby, policie, hasiči. Nevěřicně na to zírám a nechápu nic. Bloudím po cizím bytě a hledám postel. Pláču zoufalstvím, bezmocí, zimou a strachy. Co se to se mnou děje? Kde to jsem? Konečně postel. Sundávám si kabát a padám na ni. Usínám.

Probouzí mě prudké trhnutí a pocit, že padám do hluboké studny. Sedám si na posteli a prudce dýchám. Slitá studeným potem s bušící kovadlinou v mé hlavě, třestím oči do tmy. Vyprahlá ústa volají po vodě. Určitě jsem ze spaní křičela. To byl sen!!!

Nemohu dýchat a celá se třesu. Bojím se vstát, že spadnu. Najednou zvoní telefon. Otáčím hlavu k hodinám, odtikávají čtyři hodiny ráno. Šedivé světlo svítání proniká do pokoje a pohasínající pouliční lampy smutně blikají. Cinkot projíždějících tramvají zní tklivě, jako umíráček. Zvedám sluchátko a cítím chvění po celém těle, po zádech, jakoby mi někdo lil studenou vodu. Uctivý, vlídný, přesto komisi hlas mi tiše oznamuje zřejmě nacvičenou větu – „Dobré ráno, paní, přála jste si, abychom vám volali kdykoliv a informovali vás o stavu vaší matky, paní...“ Bože, ne! Ještě ne! Nejsem na to připravena. Zaléhá mi v uších a srdce hrozí, že vyskočí z hrudi. Několikrát polknu a odpovídám tomu hlasu na druhém konci sluchátka.

„Ano, jsem to já“ a opakuju svoje jméno. „Dobrý den, děkuji“, říkám hluše a čekám. Prsty na sluchátku mi zdřevěněly.

„Stav vaší matky se výrazně zhoršil. Obáváme se nejhoršího. Přijďte dnes ráno, co nejdříve.“

„Děkuji“, opakuju znovu a úlevou pláču. Padám na polštář a vypláču ze sebe všechnen bol. Maminka mi odchází! Myslela na mě a

jistě mě volala. Už neusnu. Dávám si sprchu a vařím kávu. Chystám si snídani a nemůžu jíst. Knedlík v krku tlačí a zvedá se mi žaludek. Malátně se oblékám a hledám na internetu nejbližší spoj do vzdáleného města. Bože, dej, ať to stihnu! Jenom, ať nepřijedu pozdě! Modlím se v duchu.

Ignoruji výtah a schody беру po dvou. Utíkám dlouhou chodbou, jako šílená. Běžím svůj závod o život. Zprudka otevírám dveře pokoje a oči se mi zastaví na ženě sedící na posteli. Usmívá se a dívá se na mě přívětivě.

„Copak si přejete, paní?“ ptá se mile.

Vedle stojící sestra právě odpojuje dokapanou infuzi. „To je přece vaše dcera,“ odpovídá za mě trpělivě.

„Tak přece jste se dočkala!“

„Ale jděte,“ zamračí se ta milá stará paní. „To není moje dcera. Ta je přece tady, Beruška moje. no podívejte se.“ A strká mi před obličej fotku copatého děvčátka. Dívám se na sebe a polykám slzy. Na té fotografii mi bylo asi 5 let.

„To je moje dceruška, vidíte?“ zlobí se stará paní.

„Maminko! Maminko moje, já jsem tady, už jsem vyrostla,“ říkám potichu a hlas se mi třese slzami. Chci ji obejmout. Začíná se bránit a křičí. Volá sestru. Odcházím k oknu, abych se uklidnila. Potom si беру židli a sedám si vedle postele.

Dívám se na svou maminku, tak změněnou tou krutou nemocí. Alzheimer. Složitě a škaredě, těžké slovo, jako ta nemoc sama.

„Maminko,“ opakuju tiše a vztáhnou ruku, abych ji pohladila. Dívá se ostražitě, rukama chrání své poklady v klíně. Potom se jí tvář

rozjasní, začíná se usmívat a povídá si s fotografiemi. Poslouchám příběhy, staré více než 40 let. Přemáhám slzy.

„Chceš napít?“ ptám se, abych něco říkala. Připadám si, jako nechtěný divák.

Otáčí hlavu po mém hlase a udiveně si mě měří. „Přejete si něco, paní? Proč jste přišla?“

Prizpůsobuju se, jak mi radili lékaři, sestry i odborná literatura. Lítost je zbytečná. Tím více sebelítost a vlastní sobectví. Nepoznává mě. Odejde a nerozloučí se se mnou. Pusinkuje moji fotku a mně tečou slzy. Zachmuří se. „Copak se vám přihodilo?“ ptá se starostlivě a hladí mou ruku. Nemůžu se ovládnout. Začínám vzlykat Účastně mě bere do své náruče a hladí po vlasech.

„No tak, neplačte, no no... utěšuje mě... všechno dobře dopadne, uvidíte.“

Tisknu ji k sobě a šeptám: „Maminko moje drahá.“

Neslyší. Tichým hlasem mi zpívá mou oblíbenou písničku, kterou znám z dětství. Cítím, že je hodně unavená. Hlas jí slábne, přerývavě a ztěžka dýchá. Vymaním se z její náruče a pokládám ji na polštář. Zvedám opěrku, aby se jí lépe dýchalo a otevírám okno. Voňavý vzduch pozdního léta naplňuje ústavní pokoj pohodou a klidem. Leží se zavřenýma očima a usmívá se. Zvoní mobil, nedívám se kdo volá a automaticky přikládám k uchu. Ten známý hlas mě málem shodil ze židle! Můj bratr mi překotně líčí, jak nemohl celou noc spát, už týden cítí zvláštní napětí a nervozitu, snad předtucha... v noci mu spadl matčin obrázek andělíčka na zem. Jeho hlas je ochraptělý dojetím. Maminka otevírá oči a zašeptá: „Synečku můj, ty jsi přišel?

Pokládám telefon a překotně vstávám. Židle hlučně padá na zem. Běžím k oknu. Už to nezvládám.

Mobil znovu zvoní a maminka jasným a klidným hlasem říká: „Co tady děláš za binec, Beruško moje?! A zvedni ten mobil, asi volá tvůj bratr, z té Austrálie. Řekni mu, synečkovi, že je mi dobře. Ať už přijede, že na něho čekám. Pojď ke mně a sedni si. Co tam stojíš?“ Ta náhlá proměna a kratičký záblesk jejího poznání nevěstí nic dobrého. Jako ve snu kráčím k posteli, zvedám židli a sedám si. Nemůžu mluvit. Cítím, že konec se blíží.

Maminčiny oči se unaveně dívají jakoby z velké dálky. „Říkal, že přiletí příští týden. Určitě.“

„Já vím“, usmívá se maminka šťastně. „Příští týden,“ spokojeně usíná. Držím ji za ruku a sleduju její přerývaný dech a tepnu na jejím krku. Už nepláču. Není proč plakat.

Můj bratr skutečně přiletěl za týden. Pohřeb se konal na malém vesnickém hřbitově.